Turvallisuuskomitea
Säkerhetskommittén
The Security Committee

Muistio

10.3.2025

VN/7127/2025
VN/7127/2025-PLM-1

Turvallisuuskomitean sihteeristön vastaus eduskunnan puolustusvaliokunnan lausuntopyyntöön

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt Turvallisuuskomitealta lausuntoa Valtioneuvoston puolustusselonteosta (VNS 9/2024 vp). Turvallisuuskomitean sihteeristö lausuu asiassa seuraavaa:

Turvallisuuskomitean sihteeristö katsoo, että Valtioneuvoston puolustusselonteko on linjassa valtioneuvoston periaatepäätöksenä 16.1.2025 hyväksytyn *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* (VN/12457/2021) kanssa. Puolustusselonteko integroituu strategiassa kuvattuun kokonaisturvallisuuden toimintamalliin. Toimintamallin mukaan yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Kokonaisturvallisuus muodostaa perustan suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyydelle eli resilienssille.

Valtioneuvoston puolustusselonteossa tarkastellaan puolustuksen toimintaympäristöä ja arvioidaan puolustuksen kehittämistarpeita. Puolustusselonteolla ja sen toimeenpanolla turvataan Suomen puolustuskyky. Puolustuskyky on yksi *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* määrittämästä yhteiskunnan elintärkeästä toiminnosta, joka on yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämätön, kaikissa tilanteissa ylläpidettävä toiminto. Muita elintärkeitä toimintoja ovat johtaminen, kansainvälinen ja EU-toiminta, sisäinen turvallisuus, talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus, väestön toimintakyky ja palvelut sekä henkinen kriisinkestävyys.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot ovat vahvasti keskinäisriippuvaisia. Useimmiten uhkilla on vaikutusta useampaan kuin yhteen toimintoon, mutta toisaalta yhden toiminnon vahvistaminen vaikuttaa vahvistavasti myös muihin. Puolustusselonteossa kuvattu (luku 4) ”*puolustuksen pitkäjänteinen suunnitelmallinen ja kokonaisuutena kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön vaatimuksia*” vahvistaa elintärkeiden toimintojen keskinäisriippuvuuden takia koko yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. 2030-luvulle ulottuva kehittäminen on *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* mukaista varautumista, jonka päämääränä on pienentää uhkien toteutumisen todennäköisyyttä, edistää omaa valmiutta kohdata niitä ja luoda edellytykset vasteelle eli vastatoimille. Varautuminen pohjautuu suunnittelun yhteydessä asetettuihin päämääriin ja tavoitteisiin, ennalta määritettyihin toimintatapoihin ja tunnistettuihin resurssitarpeisiin. Puolustuskykyä kehittämällä varmistetaan myös Puolustusvoimien kyky tukea muita viranomaisia ja kriittisiä toimijoita osana kokonaisturvallisuutta.

Puolustusselonteko huomioi kokonaismaanpuolustuksen (luku 4.5) osana puolustuskyvyn ylläpitoa ja kehittämistä. *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* mukaan kokonaismaanpuolustuksessa painottuu yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista puolustuskyky ja sen vahvistaminen koko yhteiskunnan voimavaroilla. Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen on yksi *Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan* sisältyvästä 56 strategisesta tehtävästä. Strategiset tehtävät ovat lainsäädäntöön perustuvia, sopimuksin vahvistettuja ja vapaaehtoisuudella täydennettyjä, elintärkeiden toimintojen turvaamiseksi määritettyjä tehtäviä. Ne sisältävät sekä varautumiseen että vasteeseen liittyviä johdettuja toimenpiteitä. Kokonaismaanpuolustukseen kuuluvat kaikki ne kansalliset ja kansainväliset sotilas- ja siviilialojen toimet, joilla turvataan sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytykset kaikissa turvallisuustilanteissa. Yhteensovittamisesta vastaa puolustusministeriö, joka suunnittelee ja toimeenpanee

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Turvallisuuskomitea

PL 31
00131 Helsinki

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Eteläinen Makasiinikatu 8
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

turvallisuuskomitea@gov.fi
www.turvallisuuskomitea.fi

tarvittavat yhteistyömuodot ja -keinot. Kaikilla hallinnonaloilla on tärkeä rooli kokonaismaanpuolustuksen toteutuksessa.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa korostetaan yksilöitä turvallisuustoimijoina. Yksilöillä on perustuslaillinen oikeus turvallisuuteen mutta myös velvollisuus toimia kykyjensä mukaisesti turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta vahvistavalla tavalla osana yhteisöjä ja yhteiskuntaa. Yksilöiden toimintakyky sekä tiedot, taidot ja turvallisuutta vahvistava asenne muodostavat yhteiskunnan kriisinkestävyyden perustan. Puolustusselonteossa huomioidaan yksilön toimijuus niin kansalaisvelvollisuuteen pohjautuvan maanpuolustusvelvollisuuden kehittämisen kuin vapaaehtoisen maanpuolustustyön kehittämisen näkökulmasta. Vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta tunnistetaan keskeisenä voimavarana, jolla on maanpuolustustahtoa kohottava vaikutus. Niin asevelvollisuus- kuin siviilipalvelusjärjestelmän entistä tarkoituksenmukaisemmalla kehittämisellä voidaan vahvistaa yhdenvertaisuuden tunnetta ja lisätä yksilöiden osallistumismahdollisuuksia kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaisesti.

Pääsihteeri Petteri Korvala

Yleissihteeri Annukka Ylivaara

Liitteet

Jakelu Eduskunnan puolustusvaliokunta

Tiedoksi Puolustusministerin erityisavustajat ja sotilasneuvonantaja
PLM KP avustaja
PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Hyökki Minna

VN/7127/2025-PLM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Ylivaara Annukka 91340798B	Korvala Petteri 91314913B
2025-03-10	2025-03-10